

Brussels, 28 November 2025
(OR. en, nl)

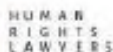
16069/25
ADD 1

ENV 1289

NOTE

From:	General Secretariat of the Council
To:	Delegations
Subject:	Request submitted by Stichting De Faunabescherming for internal review under Article 10 of Regulation (EC) 1367/2006 on the Directive (EU) 2025/1237 of the European Parliament and of the Council, of 17 June 2025, amending Council Directive 92/43/EEC as regards the protection status of wolves – Annexes 1 to 3

Delegations will find attached Annexes 1-3 to the request on the above-mentioned subject, as received by Stichting De Faunabescherming.

8700 EABRIS LINDENSTRAAT 2-A, 3012 CC AMSTERDAM
POSTADRES: P.O. BOX 15000, 1011 MD AMSTERDAM

[illegible]

Raad van de Europese Unie
T.a.v. President Antonio Costa
Wetstraat/Rue de la Loi 175
B-1048 Brussel/Bruelles
BELGIË

Per e-mail: access@consilium.europa.eu
antoniocosta@european-council.europa.eu

ADVANCE
PROF. GARY L. NEFF, UNIVERSITY OF MICHIGAN
PROF. JOHN H. HARRIS

Amsterdam, 17 juni 2025
Onze ref. D20250934/BK/bk
E-mail: bk@costra.nl praktijkonderzoek@ra.nl

**OPROEP AAN DE RAAD TOT HANDELEN
OP GROND VAN ARTIKEL 19 VAN DE HABITATRICHTLIJN**

Betreft: Stichting De Faunabescherming / Europese Raad (wolf)

Geachte Raad,

Namens Stichting De Faunabescherming, gevestigd te Amstelveen, Nederland (hierna: De Faunabescherming), wordt de Raad hierbij opgeroepen tot handelen ten aanzien van het volgende.

Opriep tot handelen

1. Naar aanleiding van het voorstel van de Europese Commissie van 7 maart 2025¹ om de wolf (*canis lupus*) te verwijderen van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn² heeft de Raad, hoewel de Raad daartoe gehouden was, geen besluit genomen op grond van artikel 19 van de Habitatrichtlijn. In artikel 19 Habitatrichtlijn is voorgeschreven dat de Raad op een dergelijk voorstel van de Commissie bij eenparigheid dient te besluiten en dat het dient te gaan om wijzigingen die nodig zijn om Bijlage IV aan de technische en wetenschappelijke vooruitgang aan te passen³.

¹ https://environment.ec.europa.eu/document/8ec6689c-a7d8-422e-829d-cd731fc33877_en

² Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

2. Hierbij roept Stichting De Faunabescherming, gevestigd te Amstelveen, Nederland, de Raad op om alsnog te handelen, en wel in overeenstemming met de Habitatrichtlijn en de Europese Verdragen en op de voorgeschreven wijze te besluiten over het voorstel om de wolf van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn te verwijderen, dat wil zeggen een besluit te nemen op grondslag van artikel 19 van de Habitatrichtlijn.
3. De Faunabescherming wijst in dit verband op artikel 265 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), waaruit volgt dat de Raad binnen twee maanden aan deze oproep tot handelen gehoor dient te geven en de betreffende handeling alsnog dient te verrichten.

Achtergrond

4. Sinds de wolf vanaf 1992 strikte bescherming geniet onder de Habitatrichtlijn is de wolf teruggekeerd in een groot aantal landen van de Europese Unie, waar hij door menselijk toedoen sinds het begin van de twintigste eeuw of het einde van de negentiende eeuw was verdwenen. Na een uitgebreide 'Fitness check' in 2015 van de Europese natuurwetgeving op grond van de Biodiversiteitsstrategie van de Commissie werd in 2016 vastgesteld dat geen aanpassingen van de Habitatrichtlijn en de daarbij horende Bijlagen nodig was³.
5. De wolvenpopulaties van de Europese Unie verkeren echter voor het overgrote deel nog niet in een gunstige staat van instandhouding. In het rapport van de Europese Commissie over de wolf van december 2023, 'The situation of the wolf (canis lupus) in the European Union, An In-dept Analysis' wordt vastgesteld dat de meest recente rapportages op grond van artikel 17 van de Habitatrichtlijn laten zien dat de wolf in zes van de zeven biogeografische regio's waar hij voorkomt, niet in gunstige staat van instandhouding verkeert⁴. Uit het rapport blijkt verder dat 'Illegal shooting/killing' en 'Roads and infrastructure' de grootste drukfactoren en bedreiging voor de wolf vormen⁵. De wolf staat nog steeds aan vele en ernstige bedreigingen bloot in de Europese Unie. Door heel Europa verschijnen publicaties over doden van wolven door illegaal afschot dan wel verkeersongelukken⁶. Kortom, de staat van instandhouding is ecologisch

³ Commission Staff Working Document Fitness Check of the EU Nature Legislation (Birds and Habitats Directives), SWD(2016)472.final, p. 61-63.

⁴ European Commission, 'The situation of the wolf (canis lupus) in the European Union, An In-dept Analysis' december 2023, p. 21 and 22:

"At the EU biogeographical level, the most recent 'Article 17' reports covering the period 2013-2021 conclude that the wolf is present in seven biogeographical regions of the European Union (Pannonian, Continental, Alpine, Atlantic, Mediterranean, Black Sea and Boreal). However, it only has favourable conservation status in the Alpine region. In the other six, the wolf has an unfavourable inadequate conservation status, meaning that, even if the species is no longer threatened in the foreseeable future, further efforts are required for it to reach a favourable conservation status across the region."

⁵ Idem, p. 33.

⁶ <https://www.volkskrant.nl/wetenschap/er-verdwijnen-wolven-in-nederland-experts-zien-aanwijzingen-voor-stroperij~b860c27d/>
<https://www.tygodnikpowszechny.pl/nie-ma-dnia-bez-zgloszenia-o-wilku-potraconym-lub-zastrzelonym-182419>
<https://www.dbb-wolf.de/wolf-occurrence/dead-wolf-finds/statistics-on-causes-of-death>
https://www.ndr.de/nachrichten/niedersachsen/oldenburg_ostfriesland/Jagd-auf-Wolf-Zehn-illegale-Schlingfallen-in-Wald-entdeckt,schlingfallen100.html
<https://www.geo.de/natur/tierwelt/jeder-zehnte-tot-gefunden-wolf-wurde-illegal-geschossen-34909360.html>

bezien niet gunstig en de wolf staat nog steeds bloot aan aanzienlijke dreigingen en aan sterfte door menselijk toedoen⁷.

6. Eerdere voorstellen van Zwitserland om de bescherming van de wolf onder het Verdrag van Bern⁸ te verlagen, stuiten steeds af op tegenstand van de Europese Unie. Voor het laatst werd een dergelijk voorstel van Zwitserland in 2022 met grote meerderheid van 30 landen, waaronder de 27 lidstaten van de Europese Unie tegen zes landen verworpen⁹. De Raad besloot voor de Europese Unie daarbij het volgende standpunt¹⁰ in te nemen:

“9. Op basis van de huidige gegevens is een verlaging van het beschermingsniveau van alle wolvenpopulaties wetenschappelijk en vanuit het oogpunt van de instandhouding niet gerechtvaardigd. De staat van instandhouding van de soort is nog altijd niet overal op het continent hetzelfde en wordt in slechts 18 van de 39 nationale delen van biogeografische regio's in de Unie als gunstig beoordeeld. Dit wordt bevestigd door de meest recente beschikbare wetenschappelijke informatie over de staat van instandhouding van de soort, die is gebaseerd op de rapportage uit hoofde van artikel 17 van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad en uit hoofde van Resolutie nr. 8 (2012) van het Verdrag van Bern. De aanhoudende bedreigingen voor de soort, met inbegrip van nieuwe bedreigingen zoals grenshekken en hybridisatie van wolven en honden, nopen er ook toe om de strenge beschermingsstatus te handhaven.

8. De Unie moet zich derhalve verzetten tegen het voorstel van Zwitserland.”

7. Het hiervoor aangehaalde voorstel van de Commissie van 7 maart 2025 verwijst naar een toename van conflictsituaties met de wolf, specifiek met betrekking tot vee, die de afzwakking van de bescherming van de wolf zou rechtvaardigen. Het hiervoor genoemde rapport van de Commissie van december 2023 over de wolf, stelt dat met toename van de populatie wolven ook het aantal aanvallen op vee toeneemt, maar dat in een aantal Duitse deelstaten met de hoogste aantallen wolven, aanvallen op vee in recente jaren juist zijn afgenomen, als gevolg van adequate inzet van preventieve maatregelen. Verder stelt de Commissie in het rapport dat de totale impact van wolven op vee in de Europese Unie ‘heel klein’ is, hoewel de druk lokaal in specifieke gebieden hoog kan zijn¹¹. Verder stelt het rapport dat fatale aanvallen van de wolf op mensen zich in de afgelopen 40 jaren niet hebben voorgedaan¹². De huidige technische en

https://m.bild.de/regional/brandenburg/woelfe-in-deutschland-trotz-verbots-jaeger-erschienen-die-tiere-heimlich-67bd8841a287ad1e74d1aba5?t_ref=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

⁷ Idem, zie ook p. 34 en 35.

⁸ <https://rm.coe.int/1680078aff>

⁹ <https://rm.coe.int/tpvs31e-2022-42nd-standing-committee-meeting-report/1680aa187e>

¹⁰ Besluit (EU) 2022/2489 van de Raad van 25 november 2022 betreffende het standpunt dat tijdens de 42e vergadering van de Permanente Commissie van het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa (het “Verdrag van Bern”) namens de Europese Unie moet worden ingenomen.

¹¹ European Commission, ‘The situation of the wolf (canis lupus) in the European Union, An In-dept Analysis’ december 2023, p. 9:

“In general, damage to livestock has increased as the wolf population has grown. But, in some of the German federal states with the highest number of wolves, the frequency of wolf attacks on livestock has decreased significantly in recent years, which was associated to the use of adequate preventive measures. On a large scale, the overall impact of wolves on livestock in the EU is very small, but at a local level, the pressure on rural communities can be high in certain areas.”

¹² Idem, p. 9:

“Although wolves can attack humans, no fatal wolf attacks on people have been recorded in Europe in the last 40 years. To reduce even more the already small risk that wolves pose to human safety, specific protocols have been developed to address the problem of bold and/or food-conditioned wolves.”

wetenschappelijke ontwikkelingen kunnen derhalve een afzwakking van de bescherming van de wolf niet dragen.

8. De situatie rond de wolf is sinds deze bevindingen van de Europese Commissie niet veranderd en daarvoor is overigens in het voorstel van de Commissie om de bescherming van de wolf af te zwakken ook geen bewijs geleverd.
9. Ondanks dat de wolf nog steeds niet in een gunstige staat van instandhouding verkeert in vijf van de zeven biogeografische regio's in de Europese Unie en de staat van instandhouding van de wolf ook per land en per regio kan verschillen, heeft de Commissie in september 2024 aan het secretariaat van het Verdrag van Bern voorgesteld om een voorstel in stemming te brengen voor een wijziging van het Verdrag van Bern, waarbij de beschermde status van de wolf wordt verlaagd en de wolf van Bijlage II bij het Verdrag van Bern wordt verwijderd en wordt geplaatst op Bijlage III¹³. Dit voorstel is in december 2024, door een meerderheid van de landen die partij zijn bij het Verdrag van Bern, aangenomen¹⁴. De wijziging in het Verdrag van Bern is in maart 2025 in werking getreden.
10. Op 7 maart 2025 zond de Commissie een voorstel aan de Raad om ook de bescherming van de wolf onder de Habitatrichtlijn af te zwakken en hiertoe de wolf te verwijderen van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en vervolgens te plaatsen op Bijlage V van de Habitatrichtlijn.

Juridisch kader

11. De Habitatrichtlijn is vastgesteld op grond van artikelen 130 S en 130 R EEG-Verdrag. In het eerste artikel, de voorloper van het huidige artikel 192 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), bepaalde onder het opschrift 'Het beleid van de Gemeenschap', Titel VII, Milieu, het volgende:

"Op voorstel van de Commissie en na raadpleging van het Europese Parlement en het Economisch en Sociaal Comité besluit de Raad met eenparigheid van stemmen omtrent het optreden van de Gemeenschap.

De Raad bepaalt op de in de eerste alinea bepaalde wijze welke besluiten met gekwalificeerde meerderheid van stemmen worden genomen."

Op dit artikel 130 S EEG-Verdrag waarin eenparigheid van stemmen van de Raad op het gebied van milieu voorop staat, is de Habitatrichtlijn gestoeld.
12. Artikel 130 R EEG-Verdrag is de voorloper van artikel 174 EG-Verdrag, dat inmiddels vervangen is door artikel 192 VWEU. In artikel 130 R EEG-Verdrag was het volgende bepaald:

"1. Het beleid van de Gemeenschap op milieugebied draagt bij tot het nastreven van de volgende doelstellingen:

 - behoud, bescherming en verbetering van de kwaliteit van het milieu;
 - bescherming van de gezondheid van de mens;
 - behoedzaam en rationeel gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
 - bevordering op internationaal vlak van maatregelen om het hoofd te bieden aan regionale of mondiale milieuproblemen.

¹³ <https://rm.coe.int/inf15e-2024-submission-on-behalf-of-the-european-union-of-a-proposal-f/1680b1e94e>

¹⁴ Standing Committee, 2-6 December 2024, Report, p. 6 en 7, zie <https://rm.coe.int/tpvs21e-2024-report-44th-standing-committee-2761-0196-4299-1/1680b40bc9>

2. De Gemeenschap streeft in haar milieubeleid naar een hoog niveau van bescherming, rekening houdend met de uiteenlopende situaties in de verschillende regio's van de Gemeenschap. Haar beleid berust op het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden, en het beginsel dat de vervuiler betaalt.

In dit verband omvatten de aan eisen inzake milieubescherming beantwoordende harmonisatiemaatregelen, in de gevallen die daarvoor in aanmerking komen, een vrijwaringsclausule op grond waarvan de lidstaten om niet-economische milieuredenen voorlopige maatregelen kunnen nemen die aan een communautaire controleprocedure onderworpen zijn

3. Bij het bepalen van haar beleid op milieugebied houdt de Gemeenschap rekening met:

- de beschikbare wetenschappelijke en technische gegevens;
- de milieuomstandigheden in de onderscheiden regio's van de Gemeenschap;
- de voordelen en lasten die kunnen voortvloeien uit optreden, onderscheidenlijk niet-optreden; “

- de economische en sociale ontwikkeling van de Gemeenschap als geheel en de evenwichtige ontwikkeling van haar regio's.

13. Artikel 191 en 192 VWEU die de artikelen 130 S en 130 R EEG-Verdrag hebben vervangen, bevatten bepalingen van vergelijkbare strekking.

14. Onder artikel 19 van de Habitatrichtlijn waren en zijn alleen wijzigingen van Bijlage IV waarop de meest strikt beschermde soorten van de Europese Unie zijn geplaatst toegestaan, voor zover deze een aanpassing betreffen aan de 'technische en wetenschappelijke vooruitgang'. Die mogelijkheid om Bijlage IV te wijzigen is er op grond van artikel 19 van de Habitatrichtlijn dus niet om redenen die niet voortvloeien uit 'technische en wetenschappelijke vooruitgang'. Dit betekent onder ander dat economische schade door de wolf of een toename van conflictsituatie die het gevolg zijn van verstoring van de wolf door de mens, op grond van artikel 19 Habitatrichtlijn niet mogen en kunnen leiden tot wijziging van artikel 19 van de Habitatrichtlijn.

15. Belangrijke beginselen van het Europese recht zijn, onder andere volgens de rechtspraak van het Hof van justitie van de Europese Unie (hierna: het Hof) verder het voorzorgsbeginsel, het adagium 'lex specialis derogat legi generali', het motiveringsbeginsel, inzake milieubeleid waaronder milieuwetgeving in het bijzonder de eis dat rekening gehouden moet worden met 'de beschikbare wetenschappelijke en technische gegevens', het evenredigheidsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel.

16. Inmiddels heeft de Raad bij besluit van 5 juni 2025 ingestemd met een wijziging van de Habitatrichtlijn, waarbij Bijlage IV van de Habitatrichtlijn in zoverre is gewijzigd dat de wolf daarvan is verwijderd, waardoor de soort niet meer beschermd is onder het strikte beschermingsregime van de Habitatrichtlijn. De gewijzigde Habitatrichtlijn zal op afzienbare termijn in werking treden¹⁵.

¹⁵ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/06/05/habitats-directive-council-gives-final-approval-to-the-new-protection-status-of-wolves/>

Gronden van de oproep

17. De Faunabescherming is van oordeel dat de Raad op het voorstel van de Commissie van 7 maart 2025 tot het wijzigen van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn door de wolf daarvan te verwijderen, op grond van artikel 19 van de Habitatrichtlijn verplicht was en is om een besluit tot wijziging in stemming te brengen in de Raad, conform hetgeen in die bepaling is voorgeschreven. Alleen aldus wordt op het voorstel een rechtsgeldig besluit genomen.
18. De wijziging van de Habitatrichtlijn waarmee de Raad op 5 juni 2025 instemde moet niet alleen worden geacht in strijd te zijn met artikel 192 VWEU, waardoor die wijziging buiten toepassing dient te worden gelaten, dan wel als onverbindend of zonder rechtsgevolg terzijde moet worden gelaten; deze wijziging van de Habitatrichtlijn kan niet worden toegepast op grond van het beginsel *lex specialis derogat legi generali*. Omdat artikel 19 Habitatrichtlijn specifieke en dwingende voorschriften bevat ter zake van het wijzigingen van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, dient de procedure van artikel 19 gevolgd dienen te worden, naar aanleiding van het Commissievoorstel om de wolf van die Bijlage te verwijderen. In dergelijke gevallen dient immers toepassing te worden gegeven aan de *lex specialis* die voorgaat boven de *lex generalis*¹⁶. De *lex generalis* is hier de gewijzigde Habitatrichtlijn, waarbij via het gewone wetgevingsproces en met een gewone meerderheid van stemmen, de wolf van Bijlage IV is verwijderd.
19. Het omzeilen van de specifieke besluitvormingsprocedure in artikel 19 van de Habitatrichtlijn schendt ook artikel 191 VWEU. Op grond van die bepaling dient bij het vaststellen van het beleid van de Europese Unie immers steeds rekening te worden gehouden met 'de beschikbare wetenschappelijke en technische gegevens'. De Raad blijft echter verplicht om het voorstel van de Commissie te toetsen aan de vereisten van artikel 19 Habitatrichtlijn, waarin de betreffende criteria van artikel 191, derde lid, VWEU en – voorheen – van artikel 130 R EEG-Verdrag zijn geïmplementeerd, immers de Raad kan volgens artikel 19 Habitatrichtlijn alleen en met eenparigheid van stemmen besluiten Bijlage IV te wijzigingen als het gaat om 'Wijzigingen die nodig zijn om Bijlage IV aan de technische en wetenschappelijke vooruitgang aan te passen (...)'.

20. Hiervoor werd al uiteen gezet dat gelet op de ernstige bedreigingen waaraan de wolf nog steeds bloot staat in de Europese Unie en de staat van instandhouding van de wolf op het overgrote deel van het grondgebied van de Europese Unie, de wijziging van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn niet aan de gestelde vereisten voldoet. Dit geldt temeer daar op de lidstaten op grond van de Habitatrichtlijn door de strikte bescherming van op Bijlage IV geplaatste soorten, ook de verplichting tot bescherming geldt ten aanzien van zich in gunstige staat van instandhouding bevindende soorten.
21. Door het ontbreken van onderzoek naar 'technische en wetenschappelijke vooruitgang' inzake de wolf, zijn bovendien het evenredigheidsbeginsel en het proportionaliteitsbeginsel door de Raad geschonden.

¹⁶ Zie onder andere HvJ EU, de zaken Parlement v Raad C-48/14 en Duitsland v Parlement en Raad C-233/94

Oproep

Op grond van al het voorgaande rust op de Raad de verplichting een besluit inzake de wolf te nemen op grond van artikel 19 van de Habitatrichtlijn. Deze verplichting duurt voort.

Om de hiervoor uiteengezette redenen roept De Faunabescherming de Raad op om het onrechtmatige nalaten om te handelen ten aanzien van de bescherming van de wolf en naar aanleiding van het voorstel van de Commissie van 7 maart 2025, op te heffen door het nemen van het voorgeschreven besluit op grond van artikel 19 van de Habitatrichtlijn, en zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen twee maanden na dagtekening van deze oproep, een besluit te nemen volgens de voorgeschreven besluitvormingsprocedure.

Bjrdine Kloöstra

Kopie

1

97a20499-571-K/CS-031097

Heden, de veertiende oktober -----
negentienhonderd zevenennegentig -----
verschenen voor mij, Mr WILLEM LEENHARD DOCTER, ----
notaris ter standplaats OOSTERBEEK: -----

1. mevrouw MARIE ANNIE BANT, zonder beroep, -----
rijbewijs nummer 0078477941, wonende 1244 PS -----
Ankeveen, Bergse Pad 6, geboren te Beets op -----
negenentwintig april negentienhonderd -----
tweeëndertig, gehuwd met de heer Boeve; -----
2. mevrouw MARIA JOSEPHA VAN LEEUWEN, zonder -----
beroep, rijbewijs nummer 3111275812, wonende te --
6871 NR Renkum, Renkumseheide 12, geboren te ----
Rotterdam op twee oktober negentienhonderd -----
drieënveertig, gehuwd met de heer Stockmann. ----

De comparanten verklaarden het volgende: -----
De op zestien juli negentienhonderd zevenennegentig
gehouden bestuursvergadering van de in de gemeente -
Amstelveen gevestigde stichting: Stichting Kritisch
Faunabeheer heeft besloten: -----

- tot wijziging van de artikelen 1,2 en 3 van de ---
statuten; -----
- tot machtiging van hen, comparanten, om voormelde
besluiten uit te voeren. -----

Van voormelde besluiten blijkt uit het aan deze ----
minute te hechten afschrift van de notulen van ----
bedoelde vergadering. -----

De comparanten verklaarden ter uitvoering van -----
voormelde besluiten de statuten van de stichting te
wijzigen, zodat zij met ingang van heden in hun ----
geheel luiden als volgt: -----

NAAM, ZETEL, OPRICHTING EN DUUR: -----

Artikel 1. -----

De stichting draagt de naam: STICHTING DE -----
FAUNABESCHERMING. Zij is opgericht bij notariële ---
akte op elf december negentienhonderd vijfenzeventig
verleden en is gevestigd in de gemeente Amstelveen.
De stichting is opricht voor onbepaalde tijd. -----

DOEL: -----

Artikel 2. -----

Het doel van de stichting is de bevordering van een
ethisch en wetenschappelijk verantwoord beleid en --
beheer cum annexis van - met name - de in het wild -
levende fauna. Het werkterrein van de stichting is -
Nederland, maar kan zich - bij uitzondering - ook --
uitstrekken tot buiten onze landsgrenzen. -----

WEGEN EN MIDDELEN: -----

Artikel 3. -----

De stichting tracht haar doel te bereiken door: ----

- a. het toetsen van beleids- en beheersmaatregelen ---
cum annexis en/of beleids- en beheersplannen -----
cum annexis, die op de in het wild levende -----
dieren betrekking hebben of van invloed zijn, ----
aan wetenschappelijke ethische criteria, zoals ---
die uit de doelstelling voortvloeien en het -----
meewerken aan zulke toetsen door anderen met ----
hetzelfde of vergelijkbaar doel; -----
 - b. het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek ----
naar het beheer van de in het wild levende -----
fauna en het zonodig verbreiden van -----
onderzoekresultaten onder belanghebbenden en ----
belangstellenden; -----
 - c. het geven van advies en voorlichting inzake -----
faunabeleid en faunabeheer aan belanghebbenden ---
en belangstellenden; -----
 - d. het beïnvloeden van de publieke opinie; -----
 - e. het (doen) maken/organiseren van films, acties, --
lezingen, demonstraties, excursies, -----
studiedagen, symposia, tentoonstellingen en -----
dergelijke; -----
 - f. het vervaardigen en ten verkoop aanbieden van ----
artikelen ter verbreiding van de doelstelling ----
van de stichting, het verwerven van inkomsten ----
of het vergroten van de naambekendheid; -----
 - g. het participeren in overlegorganen; -----
 - h. het volgen en zonodig beïnvloeden van het -----
beleid en beheer cum annexis van de overheid en --
terreinbeherende en bezittende instanties en ----
personen; -----
 - i. het kopen, in eigendom of bruikleen hebben, -----
huren of beheren van roerende of onroerende -----
zaken; -----
 - j. het uitgeven van een of meerdere periodiek(en); --
 - k. het stimuleren en/of coördineren van -----
werkzaamheden van derden die voor de -----
doelstelling van de stichting bevorderlijk -----
kunnen zijn; -----
 - l. het aanwenden van allerlei andere wettige -----
geoorloofde middelen. -----
- GELDMIDDELEN: -----
Artikel 4. -----
De geldmiddelen van de stichting bestaan uit: -----
a. subsidies en donaties; -----
b. vrijwillige bijdragen van personen en/of -----
organisaties; -----
c. vergoeding voor verrichte diensten; -----
d. verkoop van goederen; -----
e. hetgeen de stichting door erfstelling, legaat, ---

schenking of op enigerlei andere wettig -----
geoorloofde wijze verkrijgt. -----

BESTUUR: -----

Artikel 5. -----

- a. De leiding van de stichting berust bij het -----
bestuur bestaande uit tenminste drie leden. -----
- b. Het bestuur stelt het aantal bestuursleden -----
vast. -----
- c. Benoeming van bestuursleden geschiedt door het ---
in functie zijnde bestuur. -----
- d. Het bestuur kiest uit zijn midden een -----
voorzitter, een secretaris en een -----
penningmeester. Deze drie bestuursleden, -----
eventueel aangevuld met andere leden van het ----
bestuur, vormen het dagelijks bestuur. -----
- e. De leden van het bestuur genieten geen beloning --
voor hun werkzaamheden. Zij hebben wel recht op --
vergoeding van de door hen in de uitoefening ----
van hun functie gemaakte kosten. -----
- f. Periodiek zullen de leden van het bestuur -----
aftreden. In het Huishoudelijk Reglement wordt ---
een regeling van aftreden opgenomen. -----

BESTUURVERGADERINGEN EN BESTUURSBESLUITEN: -----

Artikel 6. -----

- a. Ieder kalenderjaar worden tenminste twee -----
vergaderingen gehouden. -----
- b. De oproeping tot de vergadering geschiedt - -----
behoudens in het Huishoudelijk Reglement -----
bepaalde - door of namens de voorzitter, -----
tenminste tien dagen tevoren, de dag der -----
oproeping en die der vergadering niet -----
meegerekend, door middel van oproepingsbrieven. --
- c. De oproepingsbrieven vermelden, behalve plaats ---
en tijdstip van de vergadering, de te -----
behandelen onderwerpen. -----
- d. Van het verhandelde in de vergaderingen worden ---
notulen gehouden door de secretaris, of door -----
een der andere aanwezigen door de -----
vergaderingsvoorzitter daartoe aangezocht. De -----
notulen worden vastgesteld en getekend door -----
degenen, die in de vergadering als voorzitter ----
en secretaris hebben gefungeerd. -----
- e. Bij afwezigheid van de voorzitter wijzen de -----
aanwezigen een vergaderingsvoorzitter aan. Dit -----
geschiedt bij gewone meerderheid van stemmen. ----
- f. Ieder bestuurslid heeft het recht tot het -----
uitbrengen van een stem. Voor zover het -----
Huishoudelijk Reglement geen grotere -----
meerderheid voorschrijft worden alle -----

- bestuursbesluiten genomen met volstrekte -----
meerderheid der geldig uitgebrachte stemmen. -----
- g. Alle stemmingen ter vergadering geschieden -----
mondeling, tenzij de voorzitter een -----
schriftelijke stemming gewenst acht, of een der --
stemgerechtigden dit voor de stemming verlangt. --
Schriftelijke stemming geschiedt bij -----
ongetekende gesloten briefjes. -----
- h. Blanco stemmen worden beschouwd als niet te -----
zijn uitgebracht. -----
- i. Het bestuur kan ook buiten vergadering -----
besluiten nemen, mits alle bestuursleden zich ----
over het desbetreffende onderwerp hebben kunnen --
uitspreken. -----
- j. In alle geschillen omtrent stemmingen, waarin ----
zowel deze statuten als het Huishoudelijk -----
Reglement niet voorzien beslist het bestuur. -----
Bij staking van de stemmen beslist de -----
voorzitter. -----

BESTUURSBEVOEGDHEID EN VERTEGENWOORDIGING: -----

Artikel 7. -----

- a. Het bestuur is belast met het besturen van de ----
stichting. -----
- b. Het bestuur is bevoegd tot het sluiten van -----
overeenkomsten, tot het kopen, vervreemden of ----
bezwaren van registergoederen, alsook tot het ----
sluiten van overeenkomsten, waarbij de -----
stichting zich als borg of hoofdelijk mede- -----
schuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk --
maakt of zich tot zekerheidstelling voor een ----
schuld van een derde verbindt. Dit alles binnen --
het kader van de doelstelling van de stichting. --
- c. De stichting wordt in en buiten rechte -----
vertegenwoordigd door twee gezamenlijk -----
handelende leden van het dagelijks bestuur. -----
- d. Het bestuur kan voor bepaalde, in de volmacht ----
omschreven handelingen, volmacht verlenen aan ----
een bestuurslid of een derde. -----
- e. Het bestuur kan zich in de uitoefening van zijn --
taak doen bijstaan door commissies, welke -----
commissies het doel der stichting dienen te -----
onderschrijven. In elke van deze commissies -----
zal, tenminste een lid van het bestuur moeten ----
worden benoemd. -----
- f. Het bestuur kan ook besluiten tot de oprichting --
van regioafdelingen. Deze afdelingen -----
onderschrijven het doel van de stichting en -----
beperken haar activiteiten tot een bepaalde ----
regio of provincie. -----

- g. Het dagelijks bestuur kan een of meerdere commissieleden de bevoegdheid toekennen om de stichting in en buiten rechte te vertegenwoordigen.
- h. Het bestuur kan zich ter uitvoering van zijn taken zonodig doen bijstaan door bezoldigd en/of onbezoldigd personeel.

EINDE BESTUURSLIDMAATSCHAP:

Artikel 8.

Het bestuurslidmaatschap eindigt:

- door overlijden van het bestuurslid;
- bij verlies van het vrije beheer over zijn vermogen
- bij schriftelijke of - tijdens een bestuursvergadering - mondelinge ontslagneming (bedanken);
- bij ontslag op grond van artikel 298 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek;
- door een daartoe door het bestuur genomen besluit met twee/derde meerderheid.

BOEKJAAR EN JAARSTUKKEN:

Artikel 9.

- a. Het boekjaar van de stichting is gelijk aan het kalenderjaar.
- b. Per einde van ieder kalenderjaar worden de boeken van de stichting afgesloten. Daaruit worden door de penningmeester een balans en een staat van baten en lasten over het geëindigde boekjaar opgemaakt, welke jaarstukken vergezeld van een rapport van een registeraccountant of van een accountant-administratie-consulent, danwel een schriftelijke verklaring van een kascontrole commissie, binnen drie maanden na afloop van het boekjaar aan het bestuur worden aangeboden

HUISHOUDELIJK REGLEMENT:

Artikel 10.

- a. Het bestuur is bevoegd reglementen vast te stellen waarin de onderwerpen worden geregeld, welke niet in deze statuten zijn vervat.
- b. De reglementen mogen niet met de Wet of deze statuten in strijd zijn.
- c. Het bestuur is te allen tijde bevoegd de reglementen te wijzigen of op te heffen.
- d. Op de vaststelling, wijziging en opheffing van de reglementen is het bepaalde in Artikel 11 lid a van toepassing.

STATUTENWIJZIGING:

Artikel 11.

- a.. Het bestuur is bevoegd deze statuten te -----
wijzigen. Het besluit daartoe moet worden -----
genomen met een meerderheid van drie/vierde van --
de in functie zijnde bestuursleden. -----
- b. De wijziging van de statuten moet op straffe ----
van nietigheid bij notariële akte tot stand -----
komen. -----
- c. Het bestuur is verplicht een authentiek -----
afschrift van de wijziging, alsmede de -----
gewijzigde statuten, binnen twee maanden na ----
ingang van de wijziging, neer te leggen ten ----
kantore van het Openbaar Stichtingenregister, ----
gehouden door de Kamer van Koophandel en ----
Fabrieken, binnen welker gebied de stichting ----
haar zetel heeft. -----

ONTBINDING EN VEREFFENING: -----

Artikel 12. -----

- a. Het bestuur is bevoegd de stichting te -----
ontbinden. Op het daartoe te nemen besluit is ----
het bepaalde in Artikel 11 lid a van -----
toepassing. -----
- b. De stichting blijft na haar ontbinding -----
voortbestaan voorzover dit tot vereffening van ---
haar vermogen nodig is. -----
- c. De vereffening geschiedt door het bestuur. -----
- d. De vereffenaars dragen er zorg voor, dat van de --
ontbinding van de stichting inschrijving -----
geschiedt in het register, bedoeld in Artikel ----
11 lid c. -----
- e. Gedurende de vereffening blijven de bepalingen ---
van deze statuten zoveel mogelijk van kracht. ----
- f. Een eventueel batig saldo van de ontbonden -----
stichting wordt zoveel mogelijk besteed -----
overeenkomstig het doel van de stichting. -----
- g. Na afloop van de vereffening blijven de boeken ---
en bescheiden van de ontbonden stichting -----
gedurende tien jaren berusten onder de jongste ---
vereffenaar. -----

SLOTBEPALING: -----

Artikel 13. -----

In alle gevallen, waarin zowel de Wet, deze statuten
alsook het eventueel in te stellen Huishoudelijk ---
Reglement niet voorzien, beslist het bestuur. -----
De comparanten zijn mij, notaris, bekend; hun -----
identiteit is door mij, notaris, aan de hand van ---
voormelde documenten vastgesteld. -----

-----WAARVAN AKTE IN MINUTE,
verleden te Oosterbeek op de datum in het hoofd ----
dezer akte vermeld. Na zakelijke opgave van de -----

7

inhoud van deze akte aan de verschenen personen ----
hebben dezen eenparig verklaard van de inhoud van --
deze akte te hebben kennisgenomen en op volledige --
voorlezing daarvan geen prijs te stellen. -----
Vervolgens is deze akte na beperkte voorlezing door
de comparanten en mij, notaris, ondertekend. -----
Volgt ondertekening.

VOOR AFSCHRIFT:

Council of the European Union
The President

INGEKOMEN 28 JUL 2025

SGS 25/02918

Brussels,

18. 07. 2025

LT 169/25

Stichting DE FAUNABESCHERMING
c/o PRAKKEN D'OLIVEIRA HUMAN RIGHTS
LAWYERS COÖPERATIEF U.A.
Linnaeusstraat, 2A
1092 CK AMSTERDAM
THE NETHERLANDS

Subject: Your call upon the Council to act on the basis of Article 19 of the Habitats Directive pursuant to Article 265 TFEU

Dear Sir or Madam,

By letter dated 17 June 2025, received on 23 June 2025, Stichting De Faunabescherming calls upon the Council to act on the basis of Article 19 of Council Directive 92/43/EEC¹ (hereafter the "Habitats Directive"). This letter sets out the Council's position with regard to your call upon the Council to act.

The Council considers that Stichting De Faunabescherming has no standing to make such a call and that the Council is moreover not under any obligation to act, for the reasons set out below.

First, the Council considers that Stichting De Faunabescherming has no standing to bring an action pursuant to Article 265 of the Treaty on the Functioning of the European Union (the "TFEU"). Natural and legal persons can only bring an action under that provision for the failure of an institution to adopt an act which is not addressed to them if that act is of direct and individual concern to them². That condition is not met in the present case as Stichting De Faunabescherming would not be individually and directly concerned by an act adopted pursuant to Article 19 of the Habitats Directive. Consequently, Stichting De Faunabescherming also does not have a standing to call upon the Council to act pursuant to Article 265 TFEU.

¹ Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora (OJ L 206, 22.7.1992, p. 7–50).
² See order of 4 May 2012, *UPS Europe et United Parcel Service Deutschland v Commission*, T-344/10, EU:T:2012:216, point 34 and quoted case law.

Second, the Council is of the view that the procedure under Article 19 of the Habitats Directive can no longer be relied upon since it provides for the Habitats Directive to be modified through a procedure which differs from the one provided for in the relevant Treaty provision, namely Article 192 TFEU and the Court of Justice has ruled that the institutions cannot create secondary legal bases (see e.g. judgment of the Court (Grand Chamber) of 1 March 2022 in Case C-275/20, *Commission v Council*, EU:C:2022:142, paragraph 32).

Thirdly, even if the procedure under Article 19 of the Habitats Directive could still be used, the Council can only adopt an act under that provision on the basis of a proposal from the Commission (and even in that case, the Council would not be obliged to adopt the act) and there is no, and never was, such proposal. The only proposal which the Commission presented was a proposal to amend the Habitat Directive through the ordinary legislative procedure under Article 192 TFEU.³ The Council and the European Parliament correctly adopted that proposal⁴ and there is therefore also no longer any proposal on which the Council could still act.

Yours faithfully,

M. BJERRE

Enclosure: Text of letter in Dutch

³ COM(2025) 106 final.

⁴ Directive (EU) 2025/1237 of the European Parliament and of the Council of 17 June 2025 amending Council Directive 92/43/EEC as regards the protection status of the wolf (*Canis lupus*) OJ L, 2025/1237, 24.6.2025.

Aan: Stichting De Faunabescherming, gevestigd te Amstelveen, Nederland,
p/a Prakken d'Oliveira Human Rights Lawyers Coöperatief U.A., Linnaeusstraat 2A, 1092 CK
Amsterdam, Nederland

**Betreft: uw oproep aan de Raad om te handelen op grond van artikel 19 van de
habitatrichtlijn, krachtens artikel 265 VWEU**

Geachte heer/mevrouw,

Bij brief van 17 juni 2025, ontvangen op 23 juni 2025, roept Stichting De Faunabescherming de Raad op te handelen op grond van artikel 19 van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad¹ (hierna de “habitatrichtlijn” genoemd). Deze brief bevat het standpunt van de Raad met betrekking tot uw oproep aan de Raad om te handelen.

De Raad is van oordeel dat Stichting De Faunabescherming niet bevoegd is om een dergelijke oproep te doen, en dat de Raad bovendien geen enkele verplichting heeft om te handelen, en wel om de onderstaande redenen.

Ten eerste is de Raad van oordeel dat Stichting De Faunabescherming niet bevoegd is om krachtens artikel 265 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (het “VWEU”) een beroep in te stellen. Natuurlijke personen en rechtspersonen kunnen uit hoofde van die bepaling alleen een beroep instellen tegen het nalaten van een instelling om een handeling vast te stellen die niet tot hen is gericht, indien die handeling hen rechtstreeks en individueel raakt². Aan die voorwaarde is in casu niet voldaan, aangezien Stichting De Faunabescherming niet individueel en rechtstreeks zou worden geraakt door een handeling die krachtens artikel 19 van de habitatrichtlijn wordt vastgesteld. Bijgevolg is Stichting De Faunabescherming ook niet bevoegd om de Raad krachtens artikel 265 VWEU op te roepen tot handelen.

¹ Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PB L 206 van 22.7.1992, blz. 7).

² Zie de beschikking van 4 mei 2012, UPS Europe en United Parcel Service Deutschland/Commissie, T-344/10, EU:T:2012:216, punt 34 en aldaar aangehaalde rechtspraak.

Ten tweede is de Raad van mening dat de procedure uit hoofde van artikel 19 van de habitatrichtlijn niet langer kan worden ingeroepen, aangezien in dat artikel is bepaald dat de habitatrichtlijn wordt gewijzigd via een procedure die afwijkt van de procedure in de desbetreffende Verdragsbepaling, namelijk artikel 192 VWEU, en het Hof van Justitie heeft geoordeeld dat de instellingen geen afgeleide rechtsgrondslagen kunnen vaststellen (zie bijvoorbeeld het arrest van het Hof (Grote kamer) van 1 maart 2022 in de zaak C-275/20, Commissie/Raad, EU:C:2022:142, punt 32).

Ten derde kan de Raad, zelfs indien de procedure uit hoofde van artikel 19 van de habitatrichtlijn nog kon worden ingeroepen, krachtens die bepaling alleen een handeling vaststellen op basis van een voorstel van de Commissie (en zelfs in dat geval zou de Raad niet verplicht zijn de handeling vast te stellen), en van een dergelijk voorstel is nooit sprake geweest. Het enige voorstel dat de Commissie heeft ingediend, was een voorstel tot wijziging van de habitatrichtlijn via de gewone wetgevingsprocedure krachtens artikel 192 VWEU³. De Raad en het Europees Parlement hebben dat voorstel naar behoren vastgesteld⁴ en er is bijgevolg geen enkel voorstel meer waarop de Raad nog zou kunnen handelen.

³ COM(2025) 106 final.

⁴ Richtlijn (EU) 2025/1237 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2025 tot wijziging van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad wat betreft de beschermingsstatus van de wolf (*Canis lupus*) (PB L, 2025/1237, 24.6.2025).